

ART IS NOT  
A CRIME

# EXTRA STROKE

JANIEL HAFTE

**Janiel Kaffe**

# **EL KLASIKO**

***COPYRIGHT***

Autor: Janiel Kaffe

Vydal: Martin Koláček – E-knihy jedou

2015

ISBN:

978-80-7512-294-0 (ePub)

978-80-7512-295-7 (mobipocket)

978-80-7512-296-4 (pdf)

## VĚNOVÁNÍ

„Všem, kteří v žilách pocítili skutečný život...”

Janiel Kaffe

## EL KLASIKO

Oči se zavřely. Nekonečná tma jednoho mrknutí dovolila projít hlavou hrst myšlenek. Oči jsem s velkou námahou opět otevřel. Díval jsem se. Vlastně, ne tak docela. Zrak pozoroval kostičky na potahu polštáře, ale nedíval jsem se. Ne tak úplně. Záleží, jak byste označili termín dívat se. Zdali to, co vidíte i registrujete, nebo stačí, když jen oči přenášejí nějaké informace mozku. To byl můj případ. Oči přenesly informace o předmětu před sebou. Mozek s tímto nijak dále nenakládal, krom toho, že obraz uložil.

A znovu nekonečně krátká tma. Víčka odhalila oči a z koutku ukápla slza. Jedna, druhá. Nebyl to pláč. Možná vztek. I úzkost bychom mohli říci. Složitý pocit prázdné hlavy.

Den jako každý jiný. Den, kdy mnoho lidí šlo do práce. Den, kdy se rodily děti. Den, kdy umírali lidé. Den z pohledu lidstva celkem nepodstatný. Pro mě to byl den zlomu. Jediný moment v neustálém otevírání a zavírání očí. Osm hodin těžké deprese. Stagnace těla. „Už dost!“ zařvalo.

Myšlenky proudily hlavou. Vyvolávaly strach, úzkost, obavy. Staré vzpomínky zrozeny z plamene, jako bájný pták fénix. Co jsem kdysi zničil, znovu si našlo cestu ven. Bolest, ukrytá lépe než svatý grál, čekala. Vytrvala. Hezky mimo dosah vlastního vědění. Využila chvíle mého utrpení.

Každé mrknutí mě ničilo. Síla udržet oči otevřené nebyla. Strachem ze spuštění víček skápla slza. Čelit té dlouhé vteřině plné zákeřných myšlenek, zdrcujících.

„Balkón,“ napadlo mě. Krásné slovo, které mi šeptalo víc, než jen obvyklou cigaretu. Pěkná výška. Dlouhý let, na jehož konci je svoboda. Úplné oproštění obav ze zítřka. Obav z vlastní neschopnosti žít tak, jak bych si přál.

Práce. Zaměstnání, které mě nenaplnňuje. Dává mi pocit zoufalství. Vztek. To je ten pocit, který cítím, když jen pomyslím.

Balkón. Už jen to slovo mi dává pocit úlevy. Jsem slabý. Chtěl bych skočit. Jsem odhodlán. Však momentálně je dále, než bych si přál. Není síl. Zcela běžná věc. Vstát z gauče. Nohy spustit přes okraj a jít. Nemám sílu pohnout se. Po tváři teče slza. Lechtá a zároveň pálí.

Usilovně myslím na balkón. Chtěl bych přejít tu poušť. Vesmírnou dálku jednoho pokoje. Víčka pomalu padají, aby se bezmyšlenkovitě zvedly. Myšlenky plné nenávisti mi drtí mozek.

Kostičky na potahu ve mně vzbuzují zvědavost. Uvítal bych, kdyby byly žiletkami a přeřízly mé utrpení. Žíly na zápěstí seznámit s ostřím. Ale jsou tady jen kostičky. Žiletky nejsou v celém bytě. Mohl bych si pro ně dojít do drogerie. To bych ale musel mít sílu vstát. A kdybych dokázal vstát, šel bych rovnou na balkón.

Poprvé v životě přesně vím, co chci. Plně odhodlán a bez myšlenky na couvnutí. Jenže nemám sílu, což mě vysiluje ještě více. Složená ruka u mé hlavy se nechce pohnout. Vysílám signál, aby mi pomohla zvednout se. Nereaguje. „Mrcho!“ nadám ji.

Jak se zdá, má mě v paži. Nedokážu pohnout ani prstem. Nedokážu utřít slzu, která mi ukazuje, jaký jsem v podstatě slaboch. Chce se mi plakat, chce se mi křičet.

Připadám si jako myšlenka uzavřená do nefunkčního těla. Tělo bez schopnosti vykonávat jakýkoliv pohyb. Jediné, co se hýbe, jsou víčka a svědomí. Zpytuji jej.

Vyčítám si věci, na kterých nenesu vinu. Trápí mě rozvod rodičů. Je to osmnáct let. Na mysli vytanula vzpomínka, kdy se rodiče hádali. Jak od nich bylo naivní, když si mysleli, že děti nepoznají problém. Problém, který byl tichem. Problém, o kterém se s dětmi nemluví.

Děti, co ví o životě. Nic? Hloupost. Děti vědí dost. Vědí více, než si rodiče vůbec myslí. A to ticho. Všechno v pořádku. To jsou nesmysly. I v tichu děti slyší křik z pohledů rodičů. Pohledy plné citů. I nenávist je cit. Neschopnost věci řešit.

Rozvod? Co vyřeší? V podstatě zase nic. Snad jen to, že rodiče nejsou pospolu. Však stále jeden na druhého křičí. Hádají se. Jen slova

nepřekonávají délku metru, či dvou. Nenávistné myšlenky si posílají na vzdálenost třeba protějšího domu.

Co před rozvodem? Hádají se. Myslí, že děti spí. Založili rodinu. Rodina, pojem známý. Uzavření státem uznaného statusu. „Pořízení“ potomka. Jednoho, dvou, nebo třeba tří. Ale rozhodnost pro rodinu s dětmi v hlavní roli přece znamená, mít určité znalosti. Samozřejmě, rodičem se člověk nenaučí být podle předlohy. Učebnice, jak se stát rodičem neexistují. Život vás naučí, jak se pokusit jimi být. Dobrá rada pro ty, kteří se právě teď o něco podobného pokoušejí: „Děti nikdy nespí! Nikdy!“

Tenkrát jsem křičel na rodiče. Křičela má duše. Vnitřní svět, který se bortil dovnitř. Dospívající človíček plný nepojmenovaných pocitů. Človíček krácející hrdě naproti životním výzvám. S vlastními představami o tom, co je život. Jaký by měl být. Jaký jej budu mít. A rodiče měli zase svůj život, svůj boj. Bojovali spolu se sebou. Jeden proti druhému. Vzájemné obviňování, když mysleli, že děti spí. „Nespál jsem!“ Hlavu jsem bořil do polštáře, snažil se neslyšet ten křik plný ticha.

Otevírám oči a nacházím se o osmnáct let dále. Sleduju kostičky. Cítím slzu na tváři. Nechávám ji putovat, jak sama uzná za vhodné. Ať si teče, kudy chce. Třeba si myslí, že se může sama rozhodnout. I já jsem si to kdysi myslel. Ted' už vím, že většinu mých rozhodnutí tvořila touha po útěku. Útěku někam pryč. A mohl bych být tou čirou kapkou tečící po tváři. Myslet si, že můžu letět výš, ale i kdybych se sebevíce snažil, gravitace mě stáhne.

Začínám se sžívat s kostičkami přede mnou. Stávají se mi dobrým společníkem. Jsou jedna vedle druhé. Jsou jako lidé. Jeden vedle druhého. Jestli pak si spolu vykládají. Jestli pak ví, že vedle nich je stejný druh. Zájem jedna o druhou, nebo pouze zájem udržet si svůj flek. Hlavně se nehnout z místa.

Ležím, poslouchám. Soustřed'uji se, jestli mi třeba něco prozradí. Zdají se být zticha. Já však taky býval ticho. Ticho jsem dodnes. Byla to jedna z voleb, jak utéci. Být ticho však neznámá to samé, jako být spokojený. A v tichosti se vyplížit přinášelo více užitku, než se pokusit otevřít. Zdržet se a sdělit své pocity.

Proč bych to dělal. Proč bych něco říkal. Vnitřní plamen nenávisti přece dokáže spálit vše. Jaké bylo překvapení, že kosti zůstaly. Kostlivec nepozorovaně odešel. „Nashledanou, jednou se zase objevím,“ řekl mi. Divím se, že mě nikdo neposlouchá. Já toho kostlivce taky neposlouchal.

Prý přelud. Pěkně živý přelud! Ted' mi můj nezájem o věc vrátil. „Pěkně děkuju!“ křičím beze slov.

Lesknoucí oči a pozoruhodný obraz před nimi. Vidím přelud, vidím vzpomínku. Vidím reálnou chvíli mého soukromí. Nikoho jsem neprosil, nic takového jsem nežádal. Proč? Kostlivec mi mává. Z ruky mu mnoho prstů nezbylo. Jen jeden. Prostřední. Tím na mě mává. Jednoduchým gestem mi sdělil více, než oč stojím.

„Táhni!“ zakřičím.

Však můj další zděšený křik plného ticha nic nezmohl. Kostlivec si klidně sedí dál před mým obličejem. Zkousím do něj dloubnout pohledem. Vidím, jak se k němu natahuje má ruka. Je to pouze vidina. Kostlivec se zubí. Ta drzost, s jakou se mi vysmívá.

Tvář, do té doby celkem nehybná, se usmála. Záškub v koutku. Úsměv neznačil ani smích, ani radost. Prostě úsměv. Úsměv, který vypoví všem všechno. Mě neřekl nic.

Stále ležím na pohovce. Tvář zdobí úsměv, nikoliv spokojený, ale čirého zoufalství. Dost dobře bych si mohl myslet, že mám oči zalité krví. Vidím rudě pro vztek, který se včas neuvolnil. Plamínek zloby doutnal. Dlouho a ani na chvíli nepolevil. Věděl, že jednoho dne spálí duši, co se spálila již mnohokrát.

Šedozelené kostičky mi poskakují před očima. Tancují v kruhu. Chvíli doleva. Chvíli doprava. Pak se rozdělí, každá se zatočí zvlášť. Opět se spojují rohy a točí se dokola. Doleva, doprava.

Co mrknutí, to slza. Co slza, to vzpomínka. Dlouho jsem v sobě dusil zlost, dlouho jsem volal. Mé volání bylo vyslyšeno. Tělo zaslechlo křik duše, dnes mě chtělo ušetřit. Nepustilo mě do práce. Tak ležím a mysl se nachází někde jinde.

Vše mi splývá dohromady. Vteřina trvajících hodiny. Hodina, která mohla začít před deseti lety. Pohled na můj život. Nic nevidím.

Dítě plné vzteku. Dítě plné lásky. Co jsem? Přemýšlím a rád bych znal odpověď. Kdo mi ji dá? Já? Pochybuji.

Pochybuji o sobě. Pochybuji, že já jsem já. Vlastně nevím, kdo jsem. Zradilo mě tělo. Och, nepříjemné. Podlé to bylo. A ke všemu, ani mě nenechalo, abych mu to mohl jakkoliv vrátit.

Kolikrát člověk volá po pomoci. Vlastně pořád. „Haló, tady jsem! Potřebuji záchranný kruh! Vytáhněte mě na břeh z té sračky zvané život!“ A lidé udělají co? Koukají. Neslyší, protože je volá touha po penězích. Běží tam, odkud já utíkám. Srážíme se. Padáme jeden přes druhého. Dusím se. Mám vztek na lidi. Na lidi obecně. Proč si člověk v takových chvílích nevzpomene na opravdu dobré lidi. Zlost by ztratila sílu, a že je to opravdu zákeřný nepřítel.

Zatemní mysl. Zloba tě pohltí. Šlápneš na plamen, myslíš si, že ji zadusíš. Zase omyl. Propálí ti díru do podrážky bot. Udělá se puchýř. Kulháš. Vnímáš bolest. Čím více s ní bojuješ, tím více tě požívá. Uvolnit se? Nelze. Potlačit? Stejně tě jednou dožene.

Ležím zcela nehybně. Hýbe se pouze mé vědomí. Myšlenky zběsile létají napříč všemi realitami. Rozpětí několika let pro ně není problém. Nestydí se zalovit v rybníčku zvaném paměť. Vylovit obří úlovek. Být rybář a žít se vzpomínkami, nestarám se už nikdy o nic. Kdybych si nechal pouhé procento úlovku, i tak bych si žil pokojněji, než kterýkoliv král.

Mysl pracuje na plný výkon. Tělo se dostává z úzkosti. Dvojí muž se opět spojuje. Mysl dokáže pomalu přinutit tělo k pohybu. Co se mi během deprese zdálo, jako naprostý problém, teď už začíná být zase v cajku.

Hýbu rukou. Pohlížím na ni, jako na něco cizího. „Co, už se ti chce, lemro líná,“ pronesu, jen tak v mysli a vlastně sám k sobě. Zvažuji, kolik takových rozhovorů vlastně člověk během dne vykoná. Možná tolik, berme v potaz ty rozhovory, kterých se účastníme, jako ono vykonání jisté potřeby.

Spouštím nohy přes okraj pohovky. Točí se mi hlava. Náhlé rozproudění krevního oběhu mi pořádně zamotá hlavou. Zvýšením tlaku, prokrvením všech částí těla se mi dělá špatně. Postavím se v naději, že doběhnu na záchod. Vše kolem se roztočí. Upadám na zem. Směji se a je mi to jedno.

Pokrok, že jsem pokořil úzkost, přiznáním si, že v mém životě je jasným pánem a vládcem, bolest. Jsem spálen až na kost. Stávám se jakýmsi nesmrtelným.

Z plna hrdla křičím: „Jsem zatrpklý a kašlu na svět i vše v něm.“ Tak jsem si ulevil křikem beze slov. Jeden se hned cítí lépe. Právě proto, že jsem se smířil, mohu přemýšlet.

**Otázka:**

Proč vybulil jsem práci?

Proč je mi to jedno?

**Odpověď:**

Člověk tím život jenom ztrácí.

Otráví tě, jak na botě lejno.

Tak to mám. Spokojenost, že se nebojím přiznat si prohry bitev, kterých jsem se nezúčastnil. Jsem člověk stínů. Lidé na mě pohlížejí, však nikdy nejsem spatřený. Kráčím ulicemi jako polední stín. Stávám lidem přímo před očima, však dívají se skrz. „Hele, to koukáte! Hele, tady jsem!“

Usmívám se. Důmyslná maska. Vrhám sám sobě stín. Schovávám se za svá záda. Za máminu sukni, kterou nikdy nenosila. A lidé si říkají: „Hele, to je on.“ Otáčím se, abych na něj pohlédl. Nikdy jsem ho neviděl.

Takový jsem já. „Prý, co bereš? Dej mi taky trochu.“ No jo. To je to prokletí zvané ‚věčný úsměv.‘

Kdo se směje, zákonitě je v pohodě. Ale věřte či ne, není tomu tak. Je to maska. A za maskou se vždycky ukrývá člověk. Kdo se směje naposled, ten se směje nejvíc. Možná. Jenže se taky může stát, že zbude jen úsměv bez radosti. Smích bez emocí.

Dost bylo zevlování. Vstanu ze země. Opráším zbytky myšlenek z ramenou. Pohlédnu zpříma. Řeknu si, jak by bylo prima, kdyby se mi to vše jen zdálo. To by mi teď bylo nejspíše dvanáct. Řešil bych nesmyslné domácí úkoly. Jak se vymluvit, abych mohl s kamarády ze sídliště jít hrát fotbal.

Protože sen má takovou sílu, kolik mu jste ochotni obětovat, mávnu rukou a nechám si svých třicet. Musel bych zahodit velké množství lekcí, které mi nasekaly na zadek tolik ran, že by mi to záviděl i tenisový míček. V podstatě jsem za všechny ty lekce vděčný. Protože co tě nezabije, to tě